

třeba znovu objevit důležitost bratrského napomenutí, abychom společně kráčeli ke svatosti. Dokonce i „spravedlivý sedmkrát padne“ (Přísľ 24,16), jak říká Písmo, a my všichni jsme slabí a chybní (srov. 1 Jan 1,8). Je tedy velkou pomocí, když pomáháme druhým a necháváme pomáhat i sobě, abychom poznávali sami sebe v pravdě, abychom zlepšovali svůj život a kráčeli po Pánově cestě přímějí. Vždy je zapotřebí pohledu, který miluje a opravuje, který poznává a uznává, rozlišuje a odpouští (srov. Lk 22,61), jako to činil a činí Pán s každým z nás.

Z Poselství papeže Benedikta XVI. k postní době 2012

Svatá Terezie od Dítěte Ježíše říkala, že i ten nejmenší skutek lásky, který vykonáme, mění svět. Zlo, které učiníme, svět snižuje. Dobro, které vykonáme, svět pozvedá. Tomu hluboce věřím. Pokaždé, když udělám něco dobrého, řeknu: „Pane, celý svět se pozvedá prostřednictvím tohoto nepatrného skutku.“ Když tomu bude věřit každý z nás, svět nebude tak prohníly a ošklivý, jak se nám teď zdá.

Když dáváš almužnu, dělej to delikátně. Když ve škole pomůžeš kamarádovi s úkolem, dělej to nenápadně. Je zbytečné říkat, že jsi nejlepší ve třídě a že pomáháš tomu ubohému hlupákovi, který nic nepochopil. Konej diskrétně a nesnaž se celé třídy ukázat, že jsi dobrý kluk nebo správná holka. Pán má rád to, co se nevystavuje. „Dobro není hlučné a hluk nedělá dobro.“ Pak Kristus mluví o modlitbě. Když se modlíš, nemusíš hned sedět v kostele v první řadě. Nevstupuj do kostela s hlukem, abys ukázal, že jdeš na mši. Sedni si někde do koutku, nepředváděj se, modli se s ostatními a nesnaž se, aby si tě všimli. Ježíš odsuzoval ty, kteří se předváděli, když šli do synagogy. Někteří dávali hlučně najevo, že se modlí. Pán řekl, že všechno ten hubuk není k ničemu. Boha to nezajímá.

Prameny, odkazy

Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Marka; Marek Dunda – www.biblickedilo.cz;

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

biblický program brněnské diecéze 2010 - 2013

www.vezmiacti.cz

1. neděle postní – cyklus B

26. února 2012

¹²Duch vyvedl Ježíše na poušť. ¹³Byl na poušti čtyřicet dní a byl pokoušen od satana, žil tam mezi divokými zvířaty a andělé mu sloužili. ¹⁴Když byl Jan (Křtitel) uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: ¹⁵„Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obráťte se věřte evangeliu.“

Mk 1,12-15

Úvod k meditaci

Duch vedl Ježíše na poušť. Ale Duch Boží vyvedl Ježíše na poušť, aby tam prožíval pokušení od satana. Když si satan troufl se svým pokušením na samotného Božího Syna, jistě si troufne i na nás. Pokušení není nic příjemného a vytváří i v člověku s velikou vůlí po vítězství veliké napětí, až jakýsi druh duchovní úzkosti. Je to záměr Ducha Božího? Ano. Vždyť jen tak si můžeme ověřit, co v nás doopravdy je, jak umíme sloužit Bohu. Duch Boží nás chce naučit víc než spoléhat se na své síly, obracet se k Bohu. Duše, která silně vnímá touhu Pánu sloužit a je při tom tísněna i nějakými pokušeními, se se vši vroucností obrací na Pána. V extrémním rozpoložení tísně jsou naše modlitby synovsky vřelé. Útěk k Bohu, do jeho náruče, ukrytí se v stínu Boží velké moci je velikou touhou duše.

Co je dobré vědět o pokušení: V začátku odporuj! Dábel miluje tajnostkárství. Vede útok nejméně chráněným místem. Kdo se pohybuje lehkomyšlně v hříchu a v chybě, toho dábel vede k falešnému pokoji. Ty, kteří jdou od dobrého k lepšímu, znepokojuje a vede až k úzkosti, že to nedokáží.

Výklad biblického textu

Kontext: Úryvek navazuje na vyprávění o Ježíšově křtu. Jak se vůbec někdo mohl dovědět, co se na poušti dělo? Nabízí se jediné vysvětlení: sám Ježíš o tom mluvil. A měl k tomu zřejmě dobrý důvod, chtěl svým posluchačům zdůraznit duchovní ráz svého poslání.

v. 12: Duch vede Ježíše na poušť. Ve verši Mk 1,9 je Ježíš ve křtu naplněn Duchem Svatým a nechal se jím takto vést.

v. 13: Poušť je v biblickém pohledu často spojována s cestou z Egypta do zaslíbené země. Na poušti není člověk schopen trvale žít. Je to však místo, kde může víc udělat zkušenost s Bohem.

čtyřicet dnů: Může být chápáno jak doslovně, tak i symbolicky (izraelský národ pobýval na poušti; Mojžíš setrval u Boha na hoře Sinaj, než směl přijmout posvátné desky smlouvy; prorok Eliáš šel v síle andělského pokrmu k hoře Chorebu).

byl pokoušen od satana: pokušení v Markově podání se nemuselo odehrát až na konci Ježíšova pobytu na poušti. Naopak se zdá, že mohlo být rozvrstveno do celého období. Satan, jakožto Boží odpůrce, je nekompromisně poražen jako ten, kdo je vůči Božímu Synu bezmocný.

**T ý d e n
s B o ž í m
s l o v e m**

1. čtení:

Gn 9,8-15

2. čtení:

1 Petr 3,18-22

Evangelium:

Mk 1,12-15

Srovnání:

Mt 4,1-11

Lk 4,1-13

Iz 11,6-8

Ez 34,25

Mt 4,12-17

Lk 4,14-15

Mk 6,17-18

Gal 4,4

Ef 1,10

Žid 1,1-2

žil tam mezi divokými zvířaty: Může naznačovat Markův záměr připomenout harmonii prvních lidí Adama a Evy v ráji. Před pádem do hříchu žili lidé, zvířata a andělé v jednom velkém společenství. Ježíš je v míru se vším stvořením, tzn. jakoby v ráji. Duch, který Ježíše vyvedl na poušť, ho nechal dospět do ráje!

andělé mu sloužili: Andělé jsou pojímáni jako Boží služebníci. To, že slouží Ježíši na poušti, naznačuje vyznání Ježíšova Božství.

v. 14 a 15: viz „Týden s Božím slovem“ 22. ledna 2012 – 3. neděle v mezidobí – cyklus B.

K tématu

... první pokyn Ducha ho vede do pouště, „aby byl pokoušen od ďábla“ (Mt 4,1). Akci předchází vnitřní usebrání a toto usebrání je nutně i zápasem o úkol, bojem proti deformacím úkolu, které se nabízejí jako jeho skutečná naplnění. Ono je sestupem do lidských ohrožení, neboť jen tak může být padlý člověk pozvednut: Ježíš musí – to patří k jádru jeho poslání – vstoupit do dramatu lidské existence, projít jím až do nejzazších hlubin, aby tak našel „ztracenou ovci“, vzal ji na ramena a odnesl domů. Ježíšův sestup „do pekla“, o němž hovoří vyznání víry, se nenaplnil jen jeho smrtí a po jeho smrti, ale patří k jeho cestě pořádku: Ježíš se musí chopit dějin od jejich počátku – od „Adama“ –, projít jimi a protpřít je, aby je tím dokázal proměnit. Zvláště List Židům (Žid 2,17n; 4,15) naléhavě zdůrazňoval, že k jeho poslání, k jeho solidaritě s námi se všemi, předem vyjádřené jeho křtem, patří vydat se všem ohrožením a nebezpečím lidského bytí... Příběh pokušení tedy souvisí s příběhem křtu, v němž Ježíš vstupuje do solidarity s hříšníky. Vedle toho nacházíme zápas na Olivové hoře jako Ježíšův další veliký boj o své poslání. Ale „pokušení“ provázají celou Ježíšovu cestu, a pasáž o pokušení na poušti se nám tudíž vyjevuje – podobně jako křest – jako anticipace, v níž se zhušťuje zápas celé cesty.

Markova krátká zpráva o pokušení klade důraz na paralelu s Adamem, na protpření lidského dramatu jako takového: Ježíš „žil... mezi divokými zvířaty a andělé mu sloužili“. Poušť – opak zahrady – se stává místem smíření a uzdravení; dravá zvířata, která představuje nejkonkrétnější podobu ohrožení člověka vzpourou stvoření a mocí smrti, se mění v přátele, jako v ráji. Je znovunastolení míru, který Izaiáš ohlašuje na dobu Mesiášovu: „Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívá“ (Iz 11,6). Kde je překonán hřích, kde je obnoven soulad mezi člověkem a Bohem, tam se stvoření usmíruje a porušené stvoření se znovu stává místem pokoje, jak to vyjadřuje Pavel, když mluví o sténání stvoření, jež „nedočkavě čeká, až se Boží synové zjeví ve slávě“ (Řím 8,19).

Nejsou oázy stvoření, jak vznikly například kolem benediktinských klášterů na Západě, předjímáním tohoto usmíření stvoření, jež přichází od Božích dětí, a třeba Černobyl otráveným výrazem stvoření v temnotě Boha a v zotročení?

Joseph Ratzinger – Benedikt XVI. – Ježíš Nazaretský I.

Další texty v týdnu

Po: Lv 19,1-2.11-18; Mt 25,31-46

Čt: Est 4,17n.p-r.aa-bb.gg-hh; Mt 7,7-12

Út: Iz 55,10-11; Mt 6,7-15

Pá: Ez 18,21-28; Mt 5,20-26

St: Jon 3,1-10; Lk 11,29-32

So: Dt 26,16-19; Mt 5,43-48

„Starejme se jeden o druhého a pobízejme se k lásce a k dobrým skutkům“ (Žid 10,24)

I dnes mocně zaznívá Pánův hlas, jenž každého z nás vyzývá, aby měl o druhého starost. I dnes Bůh od nás chce, abychom byli „strážci“ svých bratří (srov. Gen 4,9). Důležité přikázání lásky k bližnímu od nás vyžaduje, abychom si uvědomovali, že jsme zodpovědní za druhého člověka, který je stejně jako já Božím stvořením; toto přikázání nás i povzbuzuje, abychom si to uvědomovali. Skutečnost, že jsme bratři a sestry v lidstvu, a mnohdy i ve víře, nás musí vést k tomu, abychom v druhém člověku viděli své opravdové *alter ego*, jež Pán nekonečně miluje. Budeme-li pěstovat vizi bratrství, pak solidarita a spravedlnost, jakož i milosrdenství a soucit, přirozeně vytrysknou z našeho srdce. Boží služebník Pavel VI. prohlašoval, že dnešní svět trpí především nedostatkem bratrství: „Lidstvo strádá těžkou chorobou. Její příčina netkví ani tolik v tom, že přírodní bohatství se ztenčuje nebo že si je sobecky přivlastňuje několik málo jedinců, ale spíše v uvolnění bratrských svazků jak mezi jednotlivci, tak mezi národy“.

Pozornost vůči druhému zahrnuje to, že mu přejeme dobro ve všech jeho podobách – fyzické, morální i duchovní. Zdá se, že současná kultura ztratila smysl pro dobro a zlo, zatímco je třeba s naléhavostí znovu zdůrazňovat, že dobro existuje a vítězí, protože Bůh „je dobrotivý a prokazuje dobrodiní“ (Žalm 119,68). Dobro je tím, co ochraňuje a posiluje život, bratrství a společenství. Zodpovědnost vůči bližnímu tedy znamená chtít a konat dobro pro druhého a přát si, aby se i on otevřel logice dobra. Zajímat se o bratra znamená otevírat oči pro jeho potřeby. Co brání lidskému láskyplnému pohledu na bratra? Často je to hmotné bohatství a nasyčenost, ale také upřednostňování svých zájmů a starostí přede vším ostatním. Nikdy nesmíme být „neschopni milosrdenství“ s tím, kdo trpí. Naše srdce nikdy nesmí být natolik pohlčeno vlastními záležitostmi a problémy, aby před křikem chudého ohluchlo.

„Starat se“ o bratra rovněž zahrnuje starost o jeho duchovní dobro. Chci zde připomenout jeden aspekt křesťanského života, který, podle mého zdání, upadl v zapomnění – *bratrské napomenutí směřující k věčné spáse*. Všeobecně jsou dnes lidé dost citliví, když se hovoří o charitě a o pomoci fyzickému a materiálnímu zdraví ostatních, ale o duchovní zodpovědnosti za bratry se téměř úplně mlčí. Nebylo tomu tak v prvotní církvi a není tomu tak ani ve společenstvích skutečně zralých ve víře, kde si berou k srdci nejen bratrovo tělesné zdraví, ale i zdraví jeho duše pro dosažení posledního cíle. V Písmu čteme: „Pokářej moudrého, bude tě mít rád. Dávej moudrému, zmoudří ještě víc“ (Přís 9,8-9). Sám Kristus přikazuje pokárat bratra, který hřeší (srov. Mt 18,15). Sloveso použité k označení bratrského napomenutí – *elenchein* – je totožné s tím, kterým se označuje prorocké poslání vlastní křesťanům při obžalobě pokolení, které připouští zlo (srov. Ef 5,11). Církevní tradice zahrnuje mezi skutky milosrdenství i „napomínání hříšníků“. Je důležité znovu získat tento rozměr křesťanské lásky. Při uskutečňování zla se nesmí mlčet. Mám zde na mysli postoj těch křesťanů, kteří se z lidských ohledů nebo prostě z pohodlnosti přizpůsobují běžné mentalitě, místo aby bratry varovali před takovými způsoby myšlení a jednání, které jsou v protikladu k pravdě a nevedou po dobré cestě. Křesťanské napomenutí však nikdy není vedeno duchem odsuzování nebo obviňování, ale vždy je uváděno do pohybu láskou a milosrdenstvím a pramení z opravdové péče o bratrovo dobro. Apoštol Pavel prohlašuje: „Kdyby někdo byl náhle stržen k nějakému poklesku, uveďte ho na správnou cestu v duchu mírnosti; jste přece lidé duchovní! Jen si dávej pozor každý sám na sebe, aby ses nedostal do pokušení i ty“ (Gal 6,1). V našem světě proniknutém individualismem je